

**Programma
Toetsing & Afsluiting
(PTA)**

**havo 4
Hengeveldcollege**

schooljaar 2022 - 2023

Inhoud

Inleiding.....	3
Jaaragenda leerlingen havo 4.....	4
1. Algemeen	7
1.1 Gebruikte afkortingen en begrippen.....	7
1.2 Vaststelling PTA.....	7
1.3 Informeren van kandidaten m.b.t. het PTA en het examenreglement	7
1.4 Tijdsindeling van het School Examen	7
1.5 Beschikbaarheid	8
1.6 Verstrekken van informatie.....	8
2. Regels met betrekking tot toetsen havo 4 2022-2023.....	9
2.1 Regels met betrekking tot afname van toetsen.....	9
2.2 Regels met betrekking tot het inhalen en herkansen toetsen.....	9
2.3 De rekentoets.....	10
2.4 Voortgangsrapportage havo 4	10
3. Regels m.b.t. overgang naar havo 5.....	11
3.1 Criteria voor bevordering van havo 4 naar havo 5	11
3.2 Doubleren.....	12
4. Beoordeling van het schoolexamen	13
4.1 Mededelen van de beoordelingen	13
4.2 Wijze van beoordelen	13
4.3 Archivering	14
4.4 Meenemen van (onderdelen van) vakken	14
4.5 Vrijstellingen.....	14
5. Uitsluiting van het School Examen.....	15
5.1 Uitsluiting	15
5.2 Maatregelen	15
5.3 Ontzegging.....	15
5.4 Besluit examencommissie	15
Vakspecifieke informatie	17
Aardrijkskunde	17
Biologie.....	17
Culturele en kunstzinnige vorming	18
Duits.....	20
Economie.....	21
Engelse taal en literatuur	22
Geschiedenis	24
Lichamelijke opvoeding.....	25
Maatschappijleer.....	26
Natuurkunde	27
Nederlands	28
Scheikunde	31
Wiskunde A.....	32
Wiskunde B.....	33

Inleiding

Beste leerlingen van Havo 4, ouders, verzorgers,

Voor je ligt het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) van Havo 4 van het Hengeveldcollege (HC). In deze gids vind je belangrijke gegevens over de gang van zaken in het cursusjaar 2022-2023. De Havo Bovenbouw HC is een samenwerking tussen het Hengeveldcollege en het Deltion Sprintlyceum. Dat betekent dat vakken verzorgd worden door docenten van het Hengeveldcollege of het Deltion Sprintlyceum.

Het eerste deel van dit PTA bevat informatie over de regels met betrekking tot toetsen en de criteria voor overgang naar Havo 5.

In het laatste deel vind je een overzicht van de leerstof en de wijze van toetsing van alle vakken die in Havo 4 op het HC aangeboden worden.

Op die manier weet je wat je moet doen om over te kunnen naar Havo 5.

Daarnaast zijn er leerlingen die vakken volgen op het Deltion Sprintlyceum. Dit betreft de vakken Frans, Management & Organisatie (M&O) en Filosofie. Voor deze vakken geldt het PTA zoals dat door het Deltion wordt verstrekt.

Het vak maatschappijleer kan in havo 4, gebaseerd op de toetsen zoals vermeld in dit PTA, worden afgerond. Met een 5,5 of hoger kan dit cijfer worden meegenomen naar havo 5 voor het combinatiecijfer met het profielwerkstuk.

We wensen iedereen die havo 4 op het Hengeveldcollege gaat volgen, veel succes toe.

Zwolle, augustus 2022

Examencommissie en
Team Havo bovenbouw HC

Jaaragenda leerlingen havo 4 2022-2023*

Lesperiode A:	
2 september t/m 14 oktober	LESSEN
uiterlijk 3 oktober	inleveren bewijsstukken verlenging en eventuele vrijstellingen letterkunde, PO's etc.
uiterlijk 28 oktober	kunst BV: afronden praktijk A (KBP1)
uiterlijk 28 oktober	natuurkunde: afronden practicum (NAP1)
uiterlijk 28 oktober	Nederlands: opdracht A handelingsdeel
uiterlijk 28 oktober	NLT: inleveren dossiers (NTBP/NTEP)
15 t/m 23 oktober	Herfstvakantie
24 t/m 28 oktober	LESSEN
29 oktober	Leerling vrije dag
31 oktober t/m 4 november	Schoolexamen A

Lesperiode B:	
7 november t/m 21 december	LESSEN
22 november	Leerling vrije dag
23 en 24 november	inhaal SE-A
uiterlijk 23 december	kunst BV: afronden praktijk B (KBP2)
uiterlijk 23 december	Nederlands: opdracht B handelingsdeel
uiterlijk 23 december	NLT: inleveren dossiers (NTSP/NTFP)
uiterlijk 23 december	kunst: inleveren verslag (KBV1)
uiterlijk 23 december	geschiedenis: inleveren opdracht GSP1
uiterlijk 23 december	natuurkunde: afronden practicum (NAP2)
22 en 23 december	Schoolexamen B
24 december 2022 t/m 8 januari 2023	Kerstvakantie
9 t/m 13 januari	vervolg Schoolexamen B

Vervolg Jaaragenda leerlingen havo 4 2022-2023*

Lesperiode C:	
16 januari t/m 24 februari	LESSEN
6 en 7 februari	inhaal SE-B
25 februari t/m 5 maart	voorjaarsvakantie
6 maart t/m 10 maart	LESSEN
uiterlijk 24 maart	kunst: afronden praktijk C (KBP3)
uiterlijk 24 maart	Nederlands: opdracht C handelingsdeel
uiterlijk 24 maart	natuurkunde: afronden practicum (NAP3)
uiterlijk 24 maart	NLT: inleveren dossiers (NTHP/NTNP)
13 maart t/m 22 maart	Schoolexamen C

Vervolg Jaaragenda leerlingen havo 4 2022-2023*

Lesperiode D:	
23 maart t/m 6 april	LESSEN
4 en 5 april	inhaal SE-C
6 april	Leerling vrije dag
7 april	Goede Vrijdag
10 april	Tweede Paasdag
11 t/m 21 april	LESSEN
27 april	Koningsdag
28 april t/m 7 mei	meivakantie
8 t/m 17 mei	LESSEN
uiterlijk 17 mei	kunst: afronden praktijk D (KBP4)
uiterlijk 17 mei	kunst: inleveren verslag (KBV2)
uiterlijk 17 mei	Nederlands: opdracht D handelingsdeel
uiterlijk 17 mei	NLT: inleveren dossiers (NTLP)
uiterlijk 17 mei	biologie: afronden PO (BIP1)
uiterlijk 17 mei	natuurkunde: afronden practicum (NAP4)
uiterlijk 17 mei	scheikunde: afronden Praktische Opdracht (SKP1)
18 en 19 mei	Hemelvaartsdag
22 t/m 31 mei	SE-D
29 mei	Tweede Pinksterdag
1 t/m 9 juni	Projectweek
5, 7 en 9 juni	Deviant meting (referentie niveaus)
13 juni	aanvragen herkansingen. NB: inhalen gaat voor herkansen!
16 en 19 juni	herkansing en inhaal SE-D
21 juni	herkansing en inhaal SE-C
22 juni	herkansing en inhaal SE-B
23 juni	Leerling vrije dag
26 juni	herkansing en inhaal SE-A
5 juli	Leerling vrije dag
10 juli	overgangsvergadering havo 4

*) Wijzigingen voorbehouden

Aan deze jaaragenda kunnen geen rechten worden ontleend

1. Algemeen

1.1 Gebruikte afkortingen en begrippen

Verklaring van de gebruikte afkortingen en begrippen:

SE	=	Schriftelijk Examen
CE	=	Centraal Examen
PO	=	Praktische Opdracht
PWS	=	Practicum Work Shop voor de vakken biologie, natuurkunde, scheikunde Eveneens in het kader van havo 5 is het een afkorting van profielwerkstuk
HD	=	Handelingsdeel
ST	=	Schriftelijke Toets
MT	=	Mondelinge Toets
Voldaan	=	de opdracht dient volgens het oordeel van de docent naar behoren te zijn voldaan
C & M	=	Profiel Cultuur en Maatschappij
E & M	=	Profiel Economie en Maatschappij
N & G	=	Profiel Natuur en Gezondheid
N & T	=	Profiel Natuur en Techniek

1.2 Vaststelling PTA

Het bevoegd gezag stelt jaarlijks (voor 1 oktober) een programma van toetsing en afsluiting (PTA) vast. Het PTA en het examenreglement worden door het bevoegd gezag voor 1 oktober aan de inspectie toegezonden.

1.3 Informeren van kandidaten m.b.t. het PTA en het examenreglement

Het PTA wordt voor 1 oktober aan alle kandidaten verstrekt.

Het examenreglement ligt voor de kandidaten ter inzage bij het examenbureau (mevrouw K. Huzen) en de teamleider (mevr. S. Postma) In het examenreglement staan de formele regelingen rond toetsing, School Examens en Centraal Examen (CE).

1.4 Tijdsindeling van het School Examen

Het School Examen voor de tweejarige Havo bovenbouw begint in de voorexamenklas, havo 4, 2021 - 2022 en wordt afgesloten voor de aanvang van het Centraal Examen in 2022.

Lesperiodes

lesperiode A:	maandag	05/09/2022	t/m	vrijdag	14/10/2022
	maandag	24/10/2022	t/m	vrijdag	28/10/2022
lesperiode B:	maandag	07/11/2022	t/m	woensdag	21/12/2022
lesperiode C	maandag	16/01/2023	t/m	vrijdag	24/02/2023
	maandag	06/03/2023	t/m	vrijdag	10/03/2023
lesperiode D	donderdag	23/03/2023	t/m	donderdag	26/04/2023
	maandag	08/05/2023	t/m	woensdag	17/05/2023
lesperiode A:	maandag	05/09/2022	t/m	vrijdag	14/10/2022

Toetsperiodes van het School Examen*

Eerste toetsmoment:

toetsperiode A:	maandag	31/10/2022	t/m	vrijdag	04/11/2022
toetsperiode B:	donderdag	22/12/2022	t/m	vrijdag	23/12/2022
	maandag	09/01/2023	t/m	vrijdag	13/01/2023
toetsperiode C:	maandag	13/03/2023	t/m	woensdag	22/03/2023
toetsperiode D:	maandag	22/05/2023	t/m	woensdag	31/05/2023

Tweede toetsmoment (inhalen)

toetsperiode A	woensdag	23/11/2022	en	donderdag	24/11/2022*
toetsperiode B	maandag	06/02/2023	en	dinsdag	07/02/2023*
toetsperiode C	woensdag	05/04/2023	en	donderdag	06/04/2023
toetsperiode D	vrijdag	16/06/2023	en	maandag	19/06/2023

*aanvang 18:00u

Derde toetsmoment (herkansen):

toetsperiode D:	vrijdag	16/06/2023	en	maandag	19/06/2023
toetsperiode C :	woensdag	21/06/2023			
toetsperiode B:	vrijdag	23/06/2023			
toetsperiode A:	maandag	26/06/2023			

1) Eventuele wijzigingen voorbehouden

Het toetsrooster van de Schoolexamentoetsen wordt per periode tijdig bekend gemaakt via de groepsdocenten.

1.5 Beschikbaarheid

Leerlingen dienen gedurende de lesweken (zie 1.4a) beschikbaar te zijn van 8:30u tot 14.45 u voor lessen, toetsen, practica, etc.

1.6 Verstrekken van informatie

De school is niet verantwoordelijk voor mededelingen over zaken betreffende School Examen en/ of Centraal Examen, gedaan door andere personen dan de voorzitter en/of secretaris van de examencommissie

2. Regels met betrekking tot toetsen havo 4 2022-2023

Gedurende het schooljaar dient de leerling voor elk vak alle studieopdrachten en al het huiswerk te maken. Deze opdrachten staan in de studiewijzer van ieder vak omschreven. Aan deze studieopdrachten moet – naar het oordeel van de vakdocent – voldaan zijn, om deel te mogen nemen aan de betreffende toets. Voor de leerling betekent dit dat als hij/zij wil deelnemen aan de toets in de toetsweek, al het huiswerk, praktische opdrachten, studieopdrachten etc. gemaakt moet zijn en afgetekend op de studiewijzer.

2.1 Regels met betrekking tot afname van toetsen

- a. Toetsen worden afgenomen onder toezicht van een docent.
- b. Leerlingen dienen tijdig aanwezig te zijn in het lokaal, waar de toetsen worden afgenomen.
- c. Een leerling die te laat komt, mag na toestemming van de groepsdocent tot uiterlijk 15 minuten na de aanvang van de schriftelijke toets worden toegelaten. Voor de betrokken leerling geldt dezelfde eindtijd als voor de andere leerlingen.
- d. Een leerling mag niet binnen een half uur na aanvang van een schriftelijke toets het lokaal verlaten.
- e. De opgaven mogen niet worden meegenomen.
- f. Bij luistertoetsen en mondelinge toetsen dienen alle leerlingen ruim op tijd aanwezig te zijn. Leerlingen die te laat zijn, worden niet meer toegelaten. De groepsdocent en de vakdocent beslissen of de leerling een tweede toetsmogelijkheid wordt geboden.
- g. Jassen, tassen, petten, mutsen, etuis en mobiele communicatieapparatuur mogen niet in het toetslokaal meegenomen worden. Het in bezit hebben van mobiele communicatie apparatuur, etc., in het toetslokaal wordt beschouwd als fraude.
- h. Tijdens de duur van een toets is het niet toegestaan zonder toestemming van de surveillerende docent het toetslokaal te verlaten.

2.2 Regels met betrekking tot het inhalen en herkansen toetsen

- a. Per cursusjaar worden van iedere schriftelijke toets minimaal 2 toetsmomenten aangeboden.
- b. In principe moet de leerling aan het eerste toetsmoment van de toetsen in de toetsweek deelnemen.
- c. Alleen toetsen van de toetsweek kunnen worden herkanst. Tussentoetsen of voortgangstoetsen kunnen niet worden herkanst.
- d. Is de leerling ziek of ten gevolge van buitengewone omstandigheden niet in staat aan het 1^e toetsmoment deel te nemen, dan dienen ouders of begeleiders de groepsleerkracht daarvan voorafgaand aan de toets, telefonisch op de hoogte te stellen. De gemiste toets wordt ingehaald op de volgende data:

Het inhaalmoment voor periode A is woensdag 23 en donderdag 24 november 2022

Het inhaalmoment voor periode B is maandag 6 en dinsdag 7 februari 2023

Het inhaalmoment voor periode C is woensdag 5 en donderdag 6 april 2023

Het inhaalmoment voor periode D is vrijdag 16 en maandag 19 juni 2023

- e. Leerlingen met een voltijd-vakkenpakket mogen maximaal 4 toetsen inhalen en/of herkansen.

Het is voor voltijd leerlingen mogelijk om na SE – D 4 toetsen te herkansen.

Deeltijd leerlingen mogen na SE – D 2 toetsen herkansen.

- Het herkansingsmoment voor periode D is vrijdag 16 en maandag 19 juni 2023
- Het herkansingsmoment voor periode C is woensdag 21 juni 2023
- Het herkansingsmoment voor periode B is vrijdag 23 juni 2023
- Het herkansingsmoment voor periode A is maandag 26 juni 2023

Herkansen is uitsluitend van toepassing op schriftelijke of mondelinge toetsen van het School Examen.

- Leerlingen met een deeltijd-vakkenpakket mogen maximaal 2 toetsen inhalen en/of herkansen.
- In geval van herkansen geldt het hoogste cijfer.
- Inhalen gaat vóór herkansen.
- Van het recht op herkansing kan alleen gebruik gemaakt worden wanneer dit binnen het vastgestelde rooster past. Het gevolg is dat wanneer voor een toets het eerste en tweede moment gemist worden, herkansing voor die toets niet meer mogelijk is. Daarnaast geldt dat niet iedere combinatie van toetsen voor het inhalen en/of herkansen mogelijk is.
- Uit een periode kunnen maximaal 2 toetsen ingehaald of herkanst worden.
- De handelingsdelen, literatuuropdrachten, werkstukken, studieopdrachten en praktische opdrachten dienen binnen de uiterste termijn, zoals beschreven op de studiewijzer, ingeleverd te worden. De data, zoals vermeld in de vakdelen en de studiewijzers, zijn bindend.
- Een praktische opdracht kan niet herkanst worden. In het vaktechnische deel van dit PTA is per vak aangegeven welke toetsen niet herkanst kunnen worden.
- Als een opdracht van het handelingsdeel niet naar behoren is uitgevoerd, volgt eenmalig een herhalingsopdracht, die naar genoegen van de vakdocent uitgevoerd moet worden. Aan deze opdrachten moet naar het oordeel van de vakdocent voldaan zijn om deel te mogen nemen aan het betreffende SE.
- Wanneer een leerling zich niet aan de inleverdata voor werkstukken, studieopdrachten, praktische opdrachten etc. houdt, wordt de kandidaat door de groepsdocent opgeroepen. De groepsdocent maakt in samenspraak met de Commissie van Begeleiding bindende afspraken over het alsnog inleveren van de betreffende onderdelen binnen een redelijke termijn. Zolang deze onderdelen niet naar genoegen zijn voldaan – dit ter beoordeling van de vakdocent – geldt het SE-cijfer van het betreffende vak als voorlopig cijfer.
- Als de kandidaat zich niet houdt aan de met de groepsdocent en de Commissie van Begeleiding gemaakte afspraken over het inleveren van de ontbrekende onderdelen, zijn deze gerechtigd de kandidaat sancties op te leggen volgens artikel 5 van het algemeen gedeelte.
- In bijzondere omstandigheden kan van diverse onderdelen vrijstelling worden verleend. Dit is ter beoordeling van de vakdocent, de groepsdocent en de Commissie van Begeleiding.

2.3 De rekentoets

Leerlingen die geen wiskunde in hun pakket hebben dienen een rekentoets op niveau 3F af te leggen.

2.4 Voortgangsrapportage havo 4

Gedurende het schooljaar krijgen de leerlingen na iedere toetsperiode, dus vier keer, een overzicht van de stand van zaken tot dat moment. Gedurende het schooljaar zijn de cijfers te allen tijde in te zien in Schoolfit. (Inloggegevens hiervoor ontvangen leerlingen aan het begin van het schooljaar). Het overzicht na de vierde periode geldt als eindresultaat voor het vierde leerjaar havo.

De wijze van berekening (Voortgangsrapportage-toetsen: VR-toetsen, Praktische opdrachten en / of School Examentoeetsen: SE-toetsen) met weging wordt door de vakdocenten bepaald en is per vak opgenomen in het PTA.

3. Regels m.b.t. overgang naar havo 5

3.1 Criteria voor bevordering van havo 4 naar havo 5

- a. De vakken Lichamelijke Opvoeding en CKV worden niet betrokken in het bepalen van de overgang van 4 naar 5 Havo;
- b. Leerlingen die in een periode CKV en/of Lichamelijke Opvoeding met een onvoldoende afsluiten krijgen een vervangende opdracht van de betreffende docent. De vervangende opdracht dient binnen de gestelde termijn te worden ingeleverd bij de betreffende docent en dient met een voldoende te worden afgesloten;
- c. Bij het vak CKV worden de leerlingen beoordeeld op de gemaakte praktische opdrachten;
- d. Leerlingen die vanwege lichamelijke klachten of beperkingen niet aan de lessen van het vak Lichamelijke Opvoeding kunnen deelnemen, dienen dit te melden bij de betreffende mentor. Wanneer ouders en leerlingen aangeven dat er sprake is van een chronische blessure dan wordt dit in het Ontwikkelings-PerspectiefPlan (OPP) verwerkt.
- e. Alle handelingsdelen, studieopdrachten en praktische opdrachten enz. dienen naar behoren te zijn gedaan.
- f. Alle toetsen dienen te zijn gemaakt. Als een kandidaat in gebreke is gebleven is er in schoolfit een 0,0 genoteerd, waardoor het vak niet is afgerond.
- g. Het vak maatschappijleer moet met tenminste een 5,5 afgesloten worden in havo 4. Maatschappijleer is een onderdeel van het combinatiecijfer. Het eindcijfer van dit vak vormt samen met het cijfer voor het profielwerkstuk dat in havo 5 gemaakt wordt, een cijfer op de eindlijst. Dit combinatiecijfer telt mee in de zak-/slaagregeling.
- h. Voor de vakken Nederlands, Engels en Wiskunde mag slechts één onvoldoende zijn behaald, niet lager dan een 5.
- i. Cijfers op het eindrapport vak zijn het gewogen, rekenkundige gemiddelde van alle beoordelingen die voor de SE-toetsen en –opdrachten aan de kandidaat zijn gegeven worden. Indien dit gemiddelde een cijfer met twee of meer decimalen is, wordt dit cijfer afgerond op de tweede decimaal. Met dien verstande dat, indien dit decimaal minder dan 5 is naar beneden wordt afgerond en indien deze 5 of meer is naar boven wordt afgerond, zodanig, dat het eindcijfer een getal met ,één decimaal wordt.
Een 5,44 wordt dan 5,4 en een 5,45 wordt dan een 5,5.

Als aan deze eisen is voldaan gelden de onderstaande normen:

Combinatie onvoldoende cijfers	Resultaat + = bevorderd B = bespreekgeval - = niet bevorderd	Voorwaarde
5	+	
4	+	Gemiddeld minimaal 6
5, 5	+	
4,5	+	Gemiddeld minimaal 6
5,5,5	B met een bindend advies	Gemiddeld minimaal 6

In alle andere gevallen is de leerling een bespreekgeval in de Commissie van begeleiding en het docententeam en dan wordt de leerling wel/niet bevorderd naar Havo 5.

3.2 Doubleren

Mentorleerkrachten volgen de leerlingen nauwgezet. Gedurende het schooljaar zal de mentorleerkracht zich samen met leerling en ouders een beeld hebben gevormd over de haalbaarheid van de havo. Indien de mentorleerkracht met het docententeam twijfelt aan de haalbaarheid hiervan nemen zij in een vroegtijdig stadium hier contact over op met leerling en ouders. In gezamenlijk overleg zal een plan opgesteld worden om te bepalen welke mogelijkheden er zijn om havo voort te zetten. Indien deze niet tot de gewenste ontwikkelingen leiden zal er gezocht moeten worden naar een andere passende onderwijsplek. Dit proces kan in dat geval tijdig ingezet worden.

In uitzonderlijke gevallen kan het voorkomen dat een leerling op het laatste moment, naar aanleiding van het eindrapport, een bespreekgeval blijkt te zijn. In dat geval zal de groepsleerkracht hierover in gesprek gaan met betrokkenen. Hierin stellen we dat er grondig naar een individuele situatie van een leerling gekeken wordt door de mentorleerkracht samen met het docententeam en eventueel de Commissie van Begeleiding (CievB) en de einddatum van de Toelaatbaarheidsverklaring. Er moet vertrouwen zijn in de mogelijkheid tot groei en ontwikkeling van de leerling c.q. de situatie waarin de leerling verkeert, wil de mogelijkheid geboden worden om te doubleren en/ of onder voorwaarden over te gaan naar havo 5.

Daarin worden de volgende aspecten ter overweging in ogenschouw genomen:

- de thuissituatie
- werkhouding
- motivatie leerling
- belastbaarheid leerling
- intelligentieprofiel
- redenen waarom groei/ontwikkeling wel/niet te verwachten zal zijn

In het geval de leerling niet over mag naar havo 5, zal samen met de leerling en ouders gezocht worden naar een andere passende plek.

4. Beoordeling van het schoolexamen

4.1 Mededelen van de beoordelingen

- a. De docent deelt de leerlingen zo spoedig mogelijk de beoordeling mee van elk onderdeel van het School Examen. Dit kan via Schoolfit, mondeling, schriftelijk of tijdens de bespreking plaatsvinden. Schriftelijke en praktische toetsen worden besproken.
- b. Hierbij zullen de volgende termijnen worden gehanteerd:
 - De uitslag van mondelinge onderdelen van het School Examen: binnen twee weken.
 - De uitslag van werkstukken en praktische opdrachten: binnen vier weken na de uiterste inleverdatum.
 - Schriftelijke en praktische toetsen die onderdeel uitmaken van het School Examen: binnen drie weken.
 - Handelingsdelen: binnen drie weken na het verstrijken van de inlevertermijn.
- c. Kandidaten krijgen enkele weken na afloop van ieder eerste toetsmoment een rapport via de groepsdocent. Kandidaten kunnen te allen tijde inzicht krijgen in hun cijfers via Schoolfit.

4.2 Wijze van beoordelen

- a. De docent drukt zijn/haar eendoordeel over kennis, inzicht en vaardigheid van een kandidaat in elk vak uit in een cijfer. Daarbij gebruikt hij/zij een schaal van cijfers lopende van 1 t/m 10 met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal. In deze schaal van cijfers komt aan de gehele cijfers 1 t/m 10 de volgende betekenis toe:

1 =	zeer slecht	6 =	voldoende
2 =	slecht	7 =	ruim voldoende
3 =	zeer onvoldoende	8 =	goed
4 =	onvoldoende	9 =	zeer goed
5 =	bijna voldoende	10 =	uitmuntend

- b. Bij de omrekening van het puntentotaal, behaald voor een schriftelijke toets, naar het cijfer geldt de volgende algemene formule: $\text{cijfer} = (X : Y) \times 9 + 1$.
Hierin is Y het maximaal te behalen aantal punten en X het werkelijk behaalde aantal.
Als bij een vak van deze formule wordt afgeweken, wordt dat in het vaktechnisch gedeelte bij dat vak vermeld.
- c. Het cijfer voor het SE per vak is het gewogen, rekenkundige gemiddelde van alle beoordelingen die voor de SE- toetsen en –opdrachten aan de kandidaat zijn gegeven.
Indien dit gemiddelde een cijfer met twee of meer decimalen is, wordt dit cijfer afgerond op de tweede decimaal. Met dien verstande dat, indien dit decimaal minder dan 5 is naar beneden wordt afgerond en indien deze 5 of meer is naar boven wordt afgerond, zodanig, dat het eindcijfer een getal met één decimaal wordt. Een 5,44 wordt dan 5,4 en een 5,45 wordt dan een 5,5.
- d. Onderdelen van het SE per vak waarvoor een andere waardering dan een cijfer gegeven wordt, dienen voldoende of goed dan wel naar behoren voldaan te zijn. De weging van de diverse onderdelen van het SE wordt per vak aangegeven.

4.3 Archivering

- a. Van schriftelijke onderdelen van het School Examen worden het werk en de toegekende cijfers of kwalificaties opgeslagen in het examendossier van de leerling. Het examendossier bevindt zich op school en kan alleen in bijzondere gevallen onder toezicht van de docent worden ingezien.
- b. De vakdocent is verantwoordelijk voor de administratieve vastlegging van de resultaten en voor de archivering van het gemaakte werk in het examendossier van de leerling.
- c. Voor mondelinge toetsen worden de protocollen, van schriftelijke toetsen worden de opgaven, het door de leerlingen gemaakte werk, de beoordelingsnorm en de voor elk werk toegekende cijfers, alsmede het examendossier bewaard in het archief van het Hengeveldcollege tot uiterlijk 1 april van het op het examenjaar volgende kalenderjaar. Daarna worden alle bescheiden betreffende het School Examen, uitgezonderd de verzamellijsten van beoordelingen en eventueel opgevraagde werkstukken, vernietigd. Vanaf 6 maanden na het laatste Centraal examen mogen de werkstukken door de leerlingen worden opgehaald bij de administratie.

4.4 Meenemen van (onderdelen van) vakken

Leerlingen, die al onderdelen van vakken met een voldoende hebben afgesloten, bijvoorbeeld handelingsdelen, praktische opdrachten e.d. kunnen op hun verzoek in aanmerking komen voor vrijstelling van deze onderdelen.

Zij dienen hiervoor contact met de betreffende vakdocent op te nemen en bewijsstukken te overleggen, bijvoorbeeld de praktische opdracht zelf, gewaarmerkte cijferlijsten, PTA's e.d. Deze bewijsstukken dienen uiterlijk *3 oktober 2022* bij de betreffende vakdocent ingeleverd te worden, waarna deze de beslissing en het eventuele cijfer doorgeeft aan het examenbureau. Ook reeds afgeronde leerstofonderdelen, zoals omschreven in het vaktechnisch gedeelte van deze studiegids, kunnen recht op vrijstelling geven, mits een en ander duidelijk met bewijsstukken kan worden aangetoond. Ook hier geldt als einddatum *3 oktober 2022*.

4.5 Vrijstellingen

Leerlingen, die menen op grond van reeds eerder behaalde certificaten, diploma's e.d., vrijstelling te kunnen krijgen van het volgen van vakken, toetsen en evt. examen, dienen de originele bewijsstukken hiervan aan het examenbureau te overleggen en na goedkeuring in te leveren bij de administratie voor aanvang van de eerste toetsperiode, doch uiterlijk op *3 oktober 2022*.

5. Uitsluiting van het schoolexamen

5.1 Uitsluiting

Indien een leerling zich ten aanzien van enig deel van het School Examen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de examencommissie maatregelen nemen. Met onregelmatigheden worden onder andere bedoeld spieken, fraude, het niet of niet op tijd inleveren van handlingsdelen, boekenlijsten, werkstukken, studieopdrachten en praktische opdrachten e.d..

5.2 Maatregelen

De maatregelen bedoeld in het eerste lid, die genomen kunnen worden zijn:

- a. Het ongeldig verklaren van het betreffende onderdeel van het schoolexamen. Er wordt geen cijfer ingevoerd in Schoolfit. De leerling krijgt de gelegenheid het betreffende schoolexamen in de inhaalperiode van het einde van het schooljaar alsnog te maken. Een en ander gaat ten koste van een herkansing;
- b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan één of meer onderdelen van het schoolexamen;
- c. het ongeldig verklaren van één of meer onderdelen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen.
- d. indien de leerling tevens in één of meer vakken centraal examen aflegt, het bepalen dat het certificaat / de certificaten en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de examencommissie aan te wijzen onderdelen.
- e. Indien het hernieuwd examen betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de leerling dat examen af in het volgende tijdvak van het centraal examen, dan wel ten overstaan van de Staatsexamencommissie.

5.3 Ontzegging

Een besluit tot ontzegging van verdere deelname aan het schoolexamen wordt genomen door de examencommissie.

5.4 Besluit examencommissie

Alvorens de examencommissie een beslissing ingevolge art. 5.2 neemt hoort deze de leerling en de surveillant of de examinerator. De kandidaat kan zich door een door hem / haar aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan.

De examencommissie deelt haar beslissing mee aan de leerling, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk.

Vak: Aardrijkskunde

Verplicht vak voor profiel: **voor geen enkel profiel verplicht**

Keuzevak voor profiel: **CM EM NG**

Keuzevak voor vrij deel: **NT EM**

Studielasturen: **320 sl**

Week	Toetsnaam/toetscode	Leerstof	Toetsvorm	Duur	Weging toets VR	Herkansbaar
A	Naam: SE-A Wereld: Wereldbeeld Toetscode: AK01	Buitenland 4h hfst. 1 theorie en opgaven	Schriftelijk	90 min	25%	ja
B	Naam: SE-B Aarde: Klimaat en landschap Toetscode: AK02	Buitenland 4h hfst. 2 theorie en opgaven De stof van voorgaande hoofdstukken wordt bekend verondersteld.	Schriftelijk	90 min	25%	ja
C	Naam: SE-C1 Leefomgeving: Stedelijke gebieden Toetscode: AK31	Buitenland 4h hfst. 3 en hfdstuk 4 theorie en opgaven De stof van voorgaande hoofdstukken wordt bekend verondersteld.	Schriftelijk	90 min	25%	ja
D	Naam: SE-D Aarde: Endogene en exogene processen Toetscode: AK04	Buitenland 5h hfst. 2 theorie en opgaven De stof van voorgaande hoofdstukken wordt bekend verondersteld.	Schriftelijk	90 min	25%	ja
D	Naam: PO Leefomgeving Toetscode: AKP4	Onderzoek in eigen omgeving	Werkstuk			nee

					Telt mee in havo 5 (13%)	
--	--	--	--	--	--------------------------------	--

100%

N.B. De PO wordt in havo 4 gemaakt, maar telt mee voor het Schoolexamen van havo 5 (zie hiervoor het PTA van aardrijkskunde havo 5)

Vak: Biologie

Verplicht vak voor profiel: **N&G**

Keuzevak voor profiel: **N&T**

Keuzevak voor vrij deel: **C&M, E&M**

Studielasturen: **400 sl**

Week	Toetsnaam en -code	Leerstof	Toetsvorm	Duur	Weging VR	Herkansbaar SE
Periode A	<p>Naam: VGT 1 (voortgangstoets)</p> <p>Toetscode: BI01</p> <p>Domeinen: A, B1, B2, B3, B4, C2</p>	<p>Leeropdracht enboek Biologie voor jou max deel 4A:</p> <p>Thema 1 Inleiding in de biologie</p>	Schriftelijke toets	90 min	20 %	ja
Periode B	<p>Naam: VGT 2</p> <p>Toetscode: BI02</p> <p>Domeinen: A, B4, C1, D1, D3, E1, E2, E3, E4, F1</p>	<p>Boek 4a</p> <p>Thema 2 Voortplanting</p> <p>Thema 3 Genetica</p>	Schriftelijke toets	90 min	20 %	ja
Periode C	<p>Naam: VGT 3</p> <p>Toetscode: BI03</p> <p>Domeinen: A, B2, B4, B6, F1, F2, F3</p>	<p>Boek 4A:</p> <p>Thema 4 Evolutie</p> <p>Boek 4B</p> <p>Thema 5 Regeling</p>	Schriftelijke toets	90 min	25 %	ja

Periode D	Naam: VGT 4 Toetscode: BI04 Domeinen: A, B7, B8, C3, D2, D4, F3	Boek 4B: Thema 6 Waarneming en gedrag Thema 7 Ecologie en milieu	Schriftelijke toets	90 min	25 %	ja
Periode A t/m D	Naam: *Practica Toetscode: BIP1 Domeinen: A2, A3, A5, A6, A8, A10, A11,	Practica	Practicum dossier		10 %	nee

100 % SE

Toelichting:

*Bij overgang naar de examenklas telt het resultaat van practica/BIP1 voor 10% mee in het SE-cijfer van het examenjaar.

Vak: CKV

PTA CKV 2022-2023							Havo 3	
Periode	Examen- eenheid	Inhoud	Toetsvorm	Toets- code	Domein	Toets- duur	Weging	Herkansing
1	CZP 1	Cultureel Zelfportret	Kunst- dossier	PO/ HD	A+ B	13 weken	20%	Alleen 1 S (verslag) of P (presentatie naar keuze) kan worden herkanst. Praktische opdrachten kunnen niet worden herkanst.
2	Eigen werk	Autonoom en toegepast	Kunstdossier	PO/ HD	A+B+C	13 weken	20%	
	CA	Workshops/ excursies	Verslag	S	A+B+C+D		20%	
3	Eigen werk	Ambachtelijk en industrieel	Kunstdossier en verslag	PO/ HD S	A+B+C	13 weken	20%	
	CZP 2	Cultureel zelfportret	Kunstdossier en presentatie	PO/ HD P	C+D		20%	

Iedere leerling is verplicht actief deel te nemen aan het cultureel zelfportret (CZP's), de culturele activiteiten (CA's) en de bijbehorende opdrachten/ verslagen te maken. Bij het cultureel zelfportret 2 moet de leerling eigen werk ook presenteren.

Kunstvakken inclusief CKV dient afgesloten te worden met een 5,5 of hoger.

Toelichting afkortingen:

CZP: cultureel zelfportret

CA: culturele activiteit

PO/ HD: praktijkopdracht met handelingsdeel (proces, houding, creativiteit en technische vaardigheden)

S: schriftelijk verslag

P: presentatie

A: verkennen

B: verbreden

C: verdiepen

D: Verbinden

Vak: Duits

Verplicht vak voor profiel: **C&M**

Keuzevak voor profiel: **E&M**

Keuzevak voor vrij deel: **N&G (avond)**

Studielasturen: **400 uur**

Week	Toetsnaam en -code	Leerstof	Toetsvorm	Duur	Weging VR*	Herkansbaar SE
Periode A 44	Naam: Leesvaardigheid 1 Toetscode: DU01	Zie studiewijzer	Schriftelijke toets	90 min	15 %	ja
Periode B 51/2	Naam: Schrijfvaardigheid Toetscode: DU02	Zie studiewijzer	Schriftelijke toets	90 min	20 %	ja
Periode C 5	Naam: Kijk- en luistervaardigheid Toetscode: DU03	Oefenen met cito kijk- en luistertoetsen	Schriftelijke toets	60 min	20 %	ja
Periode C 11/12	Naam: Leesvaardigheid 2 Toetscode: DU04	Zie studiewijzer	Schriftelijke toets	90 min	25 %	ja
Periode D 21/22	Naam: Spreekvaardigheid Toetscode: DUM4		Mondelinge toets* Presentatie met Power Point	10 min	20 %	ja

100 %

*) Mondelinge toets is een overgangstoets, het cijfer kan niet worden meegenomen naar de examenklas.

Vak: Economie

Verplicht vak voor profiel: **E&M**

Keuzevak voor profiel: **C&M**

Keuzevak voor vrij deel: **C&M, N&G, N&T**

Studielasturen: **400 sl**

Week	Toetsnaam en -code	Leerstof	Toetsvorm	Duur	Weging SE	Herkansbaar SE
Periode A 44	Naam: SE – A Toetscode: EC01	Geldzaken + powerpoint + aantekeningen + aanvullende documenten	Schriftelijke toets	60 min	25 %	ja
Periode B/C	Naam: Experiment Toetscode: ECE1	Geen voorbereiding nodig	Experiment *	Tijdens de les	Voldaan	nee
Periode B 51/2	Naam: SE – B Toetscode: EC02	Welvaart + powerpoint + aantekeningen + aanvullende documenten	Schriftelijke toets	60 min	25 %	ja
Periode C 11/12	Naam: SE – C Toetscode: EC03	Markt deel 1 Speltheorie + powerpoint + aantekeningen + aanvullende documenten	Schriftelijke toets	60 min	25 %	ja
Periode D 21/22	Naam: SE – D Toetscode: EC04	Markt deel 2 Speltheorie + powerpoint + aantekeningen + aanvullende documenten	Schriftelijke toets	60 min	25 %	ja

100 %

* Het experiment telt mee in havo 5, indien dit voldaan is.

In Havo 4 en 5 wordt een experiment aangeboden. Aan beide experimenten moet serieus deelgenomen worden. Bij niet serieuze deelneming volgt verwijdering uit het experiment. Inhalen gebeurt aan het eind van het schooljaar op een door de docent bepaald(e) tijdstip, datum en locatie.

Mogelijk tijdstip en locatie is een doordeweekse avond tussen 18.00 en 22.00 uur in het Deltiongebouw aan de Bagijnensingel 6 te Zwolle. Minder dan 2 keer voldaan voor de experimenten betekent uitsluiting van het Centraal Examen Economie. **Er wordt geen vrijstelling verleend.**

Vaardigheden worden bij alle toetsen bekend verondersteld.

LET OP: Het is bij de toetsen en bij het Centraal Examen niet toegestaan gebruik te maken van een Grafische Rekenmachine.

VAK: Engels

Verplicht vak voor profiel: **C&M, E&M, N&G, N&T**

Keuzevak voor profiel: **n.v.t.**

Keuzevak voor vrij deel: **n.v.t.**

Studielasturen: **360 uur**

Week	Toetsnaam en -code	Leerstof	Toetsvorm	Duur	Weging VR	Herkansbaar SE
Periode A 44	Naam: Gespreksvaardigheid 1 Toetscode: ENM1	Serie oefengesprekken periode A Domein C	Mondelinge toets	15 min	10 %	ja
Periode B 51/2	Naam: 1 ^e voortgangstoets leesvaardigheid + idioom Toetscode: ENV2	WaspReporter Domein A	Schriftelijke toets	90 min	15 %	ja
Periode B 51/2	Naam: voortgangstoets*) Kijk- en luistervaardigheid Toetscode: ENK2	Serie luisteroefeningen periode A en B Domein B	Computertoets via Woots	60 min	20 %	ja
Periode C 11/12	Naam: Schrijfvaardigheid Toetscode: ENS3	Serie schrijfoefeningen periode C Domein D	Schriftelijke toets op de computer***	90 min	20 %	ja
Periode D 22	Naam: Literatuur *** Toetscode: ENLi	Eén werk met toets. Drie werken individueel met opdrachten tijdens de lessen Domein E	Schriftelijke toets	60 min	10 %	nee
Periode D	Naam: Spreekvaardigheid ** Toetscode: ENM4	Oefengesprek Domein C	**Mondelinge presentatie met power-point	10 min	10 %	ja

Periode D 21/22	Naam: 2 ^e voortgangstoets leesvaardigheid + idioom Toetscode: ENV4	WaspReporter Domein D	Schriftelijke toets	90 min	15 %	ja
--------------------	--	------------------------------	---------------------	--------	------	----

100 %

Toelichting:

*) een cursist die in het voorexamenjaar voor de luistervaardigheidstoets een 7,0 of hoger behaalt, mag

deelnemen aan de officiële Cito luistertoets die in het havo examenjaar wordt afgenomen begin februari 2023.

**) Een cursist kan zijn cijfer van de spreekvaardigheid meenemen naar de Tophavo. Er wordt ook een gespreksvaardigheid cijfer toegekend, ook dit cijfer kan meegenomen worden naar Havotop, maar het komt niet op de lijst van de schakel.

Let op! Gespreksvaardigheid en spreekvaardigheid zijn beide schoolexamens. Zie voor het afmelden het algemene gedeelte van het PTA.

***) Let op: Computertoetsen kunnen niet ingehaald/herkanst worden op de computer, maar moeten op papier gemaakt worden.

- Schrijftoetsen worden op de PC gemaakt, zonder spellingscontrole. Leerlingen hebben individueel de vrijheid om af te zien van het gebruik van een PC en op papier te schrijven.

De cijfers van alle toetsen gelden als voortgangsrapportage (VR) en bepalen of de cursist verder kan naar het examenjaar. De handelingsdelen dienen volgens het oordeel van de docent naar behoren te zijn voldaan.

Het niet inleveren of te laat inleveren van de handelingsdelen kan leiden tot uitsluiting van de toetsen die volgen.

WEES DUS OP TIJD!

Domein F komt bij alle toetsen aan de orde.

Vak: Geschiedenis

Verplicht vak voor: **C&M, E&M**

Keuze vak voor: **n.v.t.**

Keuze vak voor vrije deel van: **N&G, N&T**

Studielasturen: **320 uur**

Week	Toetsnaam en -code	Leerstof	Toetsvorm	Duur	Weging VR	Herkansbaar
Periode A	Naam: Prehistorie en oudheid Toetscode: GS01	Geschiedeniswerkplaats* H 1 + 2 Domein A, B	Schriftelijke toets	90 min	22 %	ja
Week 51	Naam: Opdracht historische vaardigheden Toetscode: GSP1	Volgens instructie van de docent Domein A	Opdracht		12 %	ja
Periode B	Naam: Middeleeuwen Toetscode: GS02	Geschiedeniswerkplaats* H 3 + 4 Domein A, B	Schriftelijke toets	90 min	22 %	ja
Periode C 11/12	Naam: 16 ^e en 17 ^e eeuw Toetscode: GS03	Geschiedeniswerkplaats* H 5 + 6 Domein A, B	Schriftelijke toets	90 min.	22 %	ja

Periode D 22	Naam: 18 ^e eeuw en 19 ^e eeuw Toetscode: GS04	Geschiedeniswerkplaats* H 7 t/m 8.2 Tijdvakken 1 t/m 10 Domein A, B, D	Schriftelijke toets	90 min	22 %	ja
-----------------	--	---	------------------------	-----------	------	----

100 %

*Geschiedeniswerkplaats, Tweede fase HAVO, 2019, Noordhoff Uitgevers.

Handelingsdeel "samenvatting schrijven" in de studiewijzers moet aan de volgende eisen voldoen:

- Leesbaar, met de hand geschreven
- Voldoende uitgebreid
De kenmerkende aspecten en vetgedrukte begrippen komen allemaal voor in de samenvatting.

Voor deelname aan de toetsen moet voldaan zijn aan het aftekenen van al het huiswerk in de betreffende periode.

Vak: Lichamelijke opvoeding

Verplicht vak voor: **C&M, E&M, N&G, N&T**

Keuze vak voor: **n.v.t.**

Keuze vak voor vrije deel van: **n.v.t.**

Studielasturen: **120 uur**

Week	Toetsnaam en -code	Toetsvorm	Weging VR	Herkansbaar
A	Naam: SE-A Toetscode: LO01	Praktijk	25%	ja
B	Naam: SE-B Toetscode: LO02	Praktijk	25%	ja
C	Naam: SE-C Toetscode: LO03	Praktijk	25%	ja
D	Naam: SE-D Toetscode: LO04	Praktijk	25%	ja

100%

- Elke cursist is in elk leerjaar verplicht om het vak Lichamelijke Opvoeding te volgen.
- Het vak Lichamelijke Opvoeding moet ieder leerjaar met een voldoende worden afgesloten. De voor dit vak behaalde eindresultaat wordt op de cijferlijst bij het diploma vermeld.
- Bewegingsonderwijs dient voor VMBO-TL4, Havo 5 en VWO-5/6 met een voldoende te worden afgesloten. Is dit niet het geval dan kan de cursist wel deelnemen aan het Centraal Examen, maar niet worden gediplomeerd.
- Cursisten die in een periode Lichamelijke Opvoeding met een onvoldoende afsluiten krijgen een vervangende opdracht van de betreffende vakdocent. De vervangende opdracht dient binnen de gestelde termijn te worden ingeleverd bij de betreffende vakdocent en dient met een voldoende te worden afgesloten.
- Bij 2 uur ongeoorloofd verzuim dient de cursist een extra opdracht te maken. Deze opdracht krijgt de cursist van de vakdocent. De opdracht moet binnen de door de vakdocent gestelde termijn met een voldoende worden afgerond.
- Voor Vmbo-TL, Havo 5 en VWO5/6 wordt het eindresultaat bepaald door de resultaten die behaald zijn in de periodes A, B en C.

Bij verzuim wordt er gehandeld volgens het verzuimprotocol van het Hengeveld College afdeling Havo.

Vak: Maatschappijleer

Verplicht vak voor: **C&M, E&M, N&G, N&T**

Keuze vak voor: **n.v.t.**

Keuze vak voor vrije deel van: **n.v.t.**

Studielasturen: **120 uur**

Periode	Toetsnaam en – code	Leerstof	Toetsvorm	Herkansbaar	Duur	Weging SE
A	Naam: SE – A Rechtsstaat Code: MY01	Thema's Maatschappijleer: H 1: Wat is maatschappijleer H 2: Rechtsstaat	Schriftelijke toets	Ja	90 min	25 %
B	Naam: SE – B Politiek Code: MY02	Thema's Maatschappijleer: H 1: Wat is maatschappijleer H 3: Parlementaire democratie	Schriftelijke toets	Ja	90 min	25 %
C	Naam: SE – C Pluriforme samenleving Code: MY03	Thema's Maatschappijleer: H 1: Wat is maatschappijleer H 4: Pluriforme samenleving	Schriftelijke toets	Ja	90 min	25 %
D	Naam: SE – D Verzorgingsstaat Code: MY04	Thema's Maatschappijleer: H 1: Wat is maatschappijleer H 5: Verzorgingsstaat	Schriftelijke toets	Ja	90 min	25 %

100%

Vak: Natuurkunde

Verplicht vak voor: **N&G, N&T**

Keuze vak voor: **n.v.t.**

Keuze vak voor vrije deel van: **n.v.t.**

Studielasturen: **400 uur totaal, waarvan 200 in havo 4**

Week	Toetsnaam/ toetscode	Leerstof (Methode: Systematische Natuurkunde, basisboek HAVO 4, 9 ^e druk)	Toetsvorm	Duur	Weging toets	Beoor- deling
Toetsweek in periode 1	Toetsnaam: toets 1 Domein A+C1 Toetscode: NA1	H.1: Basisvaardigheden H.2: Beweging	schriftelijk	120 min	20%	cijfer
Toetsweek in periode 2	Toetsnaam: toets 2 Domeinen C1 + D1 Toetscode: NA2	H.3: Krachten in evenwicht Katern D 'Optica'	schriftelijk	120 min	20%	cijfer
Toetsweek in periode 3	Toetsnaam: toets 3 Domeinen C1 + D1 Toetscode: NA3	H.4: Krachtwetten H.5: Materie en warmte	schriftelijk	120 min	20%	cijfer
Toetsweek in periode 4	Toetsnaam: toets 4 Domeinen G1 + I en/of domein F Toetscode: NA4	H.6: Elektriciteit H.7: Onderzoeken en ontwerpen, en/of: Katern B 'Horen en zien'	schriftelijk	120 min	20%	cijfer
Perioden 1 t/m 4	Toetsnaam: PO-natuurkunde Domeinen A+I Toetscode: PNA	Practica en ICT-opdrachten (Binas)	practicum- dossier		20% Weegt ook mee in SE. Zie PTA havo 5	cijfer

BONUSREGELING:

In de eerste les van een week kan de cursist het huiswerk van de voorgaande week door de docent laten aftekenen.

Het schoolexamencijfer van de betreffende periode wordt met max 0,5 punt verhoogd, als de cursist aan de volgende voorwaarden heeft voldaan:

- is voldoende aanwezig geweest en heeft actief deelgenomen aan de lessen;
- heeft elke week het huiswerk voor die week gemaakt en laten aftekenen;

Of een bonus, maximaal of minder, wordt toegekend, is uitsluitend ter beoordeling van de docent.

Vak: Nederlands

Verplicht vak voor profiel: **C&M, E&M, N&G, N&T**

Keuzevak voor profiel: n.v.t.

Keuzevak voor vrij deel: n.v.t.

Studielasturen: **400** uur

Week	Toetsnaam en toetscode	Leerstof	Toetsvorm	Duur	Weging VR	Herkans- baar SE
Periode CD lint	Naam: SE - E Mondelinge taalbeheersing Toetscode: NEM1	Betoog, vragen beantwoorden, discussie Domein B, D	Mondelinge toets	15 min	20 %	ja
Periode A	Opdracht A	Nader te bepalen* Schrijfopdracht Domein C, F	schriftelijk computer	HD	Voldaan, resultaat voldoende	nee
Periode A 44	Naam: SE - A Taalbeheersing basiskennis deel 1 Toetscode: NE01	Spelling werkwoorden Grammatica Woordkennis Literatuur Domein C, E	Schriftelijke toets	90 min	20 %	ja
Periode B	Opdracht B	Nader te bepalen* schrijfopdracht Domein C, F	schriftelijk	HD	voldaan	nee
Periode B 51/2	Naam: SE - B Taalbeheersing basiskennis deel 2 Toetscode: NE02	Basisregels spelling + spelling werkwoorden Woordkennis Literatuur Leesvaardigheid Domein C, E	Schriftelijke toets	90 min	20 %	ja

Periode C	Opdracht C	Betoog Domein C, D, F	schriftelijk	HD	Voldaan	nee
Periode C 11/12	Naam: SE - C Stijl 1 Toetscode: NE03	Stijlfouten Woordkennis Literatuur Leesvaardigheid Domein A, E	Schriftelijke toets	90 min	20 %	ja
Periode D	Opdracht D	Nader te bepalen* schrijfoopdracht Domein C, F	schriftelijk	HD	Voldaan	nee
Periode D 21/22	Naam: SE - D Stijl 2 Toetscode: NE04	Stijlmiddelen en -fouten Woordkennis Literatuur Leesvaardigheid Domein A, E	Schriftelijke toets	90 min	20 %	ja

100 %

*Nader te bepalen lees- en/of schrijfoopdracht. Domein C, (E), F.

BIJLAGE BIJ PTA NEDERLANDS HAVO-SCHAKEL 2022 - 2023

A. 1. Naam van de toets: **SE- A Taalbeheersing basiskennis deel 1**

Deze toets bestaat uit vier onderdelen: **spelling, grammatica, woordkennis en literatuur**

2 Toetsdoel: Het toetsen van kennis, vaardigheid, inzicht m.b.t.(a) werkwoordspelling (b) moeilijke woorden, uitdrukkingen en zegswijzen, (c) zinsontleding, (d) literatuur.

3. Omschrijving van de stof:

De te toetsen onderdelen zijn:

- a. Werkwoordspelling
- b. Idioom; reader taak 1 t/m 5
- c. Zinsontleding en woordbenoeming
- d. Literatuur

4. Beoordeling SE-A: aan onderdelen van de toets worden aparte cijfers toegekend; norm= $(a+b+c+d):4$

5. **Voorwaarde voor deelname aan SE- A:**

De opdracht die betrekking heeft op periode A dient naar het oordeel van de docent naar behoren te zijn

uitgevoerd. Indien onvoldoende, niet of niet tijdig aan de voorwaarden voor deelname is voldaan, vervalt het

recht op deelname aan de toets en resteert deelname aan de herkansing, mits alsnog de opdracht is uitgevoerd.

wk 44 Opdracht: nader te bepalen lees- en/of schrijfoopdracht

B. 1. Naam van de toets: **SE- B Taalbeheersing basiskennis deel 2**

Deze toets bestaat uit vijf onderdelen: **spelling, woordkennis, schrijfvaardigheid, literatuur en leesvaardigheid.**

2. Toetsdoel: het toetsen van kennis, vaardigheid, inzicht m.b.t. (a) een aantal spellingkwesties, (b) moeilijke woorden, uitdrukkingen en zegswijzen, (c) kennis van woordbenoeming, (d) literatuur en

(e) leesvaardigheid.

3. Omschrijving van de stof: de te toetsen onderdelen zijn:

- a. Werkwoordspelling en Algemene spelling
- b. Idioom, reader taak 6 t/m 10
- c. Literatuur
- d. Leesvaardigheid

4 Beoordeling SE-B: aan onderdelen van de toets worden aparte cijfers toegekend; norm= $(a+b+c+d+e):5$

5 **Voorwaarde voor deelname aan SE- B:**

De opdracht die betrekking heeft op periode B dient naar het oordeel van de docent naar behoren te zijn

uitgevoerd. Indien onvoldoende, niet of niet tijdig aan de voorwaarden voor deelname is voldaan, vervalt het

recht op deelname aan de toets en resteert deelname aan de herkansing, mits alsnog de opdracht is uitgevoerd.

wk 51 Opdracht: nader te bepalen lees- en/of schrijfpdracht

C. 1. Naam van de toets: SE-C Stijl 1

Deze toets bestaat uit vier onderdelen: stijl, woordkennis, literatuur en leesvaardigheid

2. Toetsdoel: het toetsen van kennis, vaardigheid, inzicht m.b.t. (a) een aantal stijlkwesities, (b) een aantal moeilijke woorden, uitdrukkingen en zegswijzen, (c) literatuur en (d) leesvaardigheid.

3. Omschrijving van de stof: de te toetsen onderdelen zijn:

- a. Stijl
- b. Idioom, reader taak 11 t/m 15
- c. Literatuur
- d. Leesvaardigheid

4. Beoordeling SE-C: aan onderdelen van de toets worden aparte cijfers toegekend; norm= $(a+b+c+d):4$

5. Voorwaarde voor deelname aan SE- C:

De opdracht die betrekking heeft op periode C dient naar het oordeel van de docent naar behoren te zijn

uitgevoerd. Indien onvoldoende, niet of niet tijdig aan de voorwaarden voor deelname is voldaan, vervalt het

recht op deelname aan de toets en resteert deelname aan de herkansing, mits alsnog de opdracht is uitgevoerd.

wk 11 Opdracht: betoog.

D. 1. Naam van de toets: SE- D Stijl 2

Deze toets bestaat uit vier onderdelen: stijl, woordkennis, literatuur en leesvaardigheid

2. Toetsdoel: het toetsen van kennis, vaardigheid, inzicht m.b.t. (a) een aantal stijlkwesities, (b) spelling, (c) een aantal moeilijke woorden, uitdrukkingen en zegswijzen, (d) literatuur en (e) leesvaardigheid.

3. Omschrijving van de stof: de te toetsen onderdelen zijn:

- a. Stijl
- b. Idioom, reader taak 16 t/m 20
- c. Literatuur
- d. Leesvaardigheid

4. Beoordeling SE-D: aan onderdelen van de toets worden aparte cijfers toegekend; norm= $(a+b+c+d):4$

5. Voorwaarde voor deelname aan SE- D:

De opdracht die betrekking heeft op periode D dient naar het oordeel van de docent naar behoren te zijn uitgevoerd. Indien onvoldoende, niet of niet tijdig aan de voorwaarden voor deelname is voldaan, vervalt het recht op deelname aan de toets en resteert deelname aan de herkansing, mits alsnog de opdracht is uitgevoerd.

wk 21 Opdracht: nader te bepalen lees- en/of schrijfpdracht

E. 1. Naam van de toets: **SE- E mondelinge taalbeheersing**

Deze toets bestaat uit het houden van een betoog over een literair of algemeen onderwerp (zie handelingsdeel periode C). Deze toets bestaat uit: presentatie en beantwoording van vragen die achteraf door klasgenoten gesteld worden.

Bij niet doorgaan van de presentatie dient deze de eerstvolgende les plaats te vinden, dan wel op een in overleg met de docent vast te stellen tijdstip. De student neemt het initiatief voor het maken van de afspraak.

2. Toetsdoel: het toetsen van vaardigheden op het gebied van de mondelinge voordracht.
3. Omschrijving van de stof: lesaantekeningen eisen aan een betoog.
4. Beoordeling SE- E: docent
5. **Afname:** In de klas worden afspraken gemaakt over de uitvoeringsdata. Presenteert de student om wat voor reden dan ook, niet op het afgesproken moment, dan moet de presentatie ingehaald worden in de herkansingsperiode aan het eind van het schooljaar.

Vak: Scheikunde

Verplicht vak voor: **N&G**

Keuze vak voor: **n.v.t.**

Keuze vak voor vrije deel van: **n.v.t.**

Studielasturen: **320 uur**

Week	Toetsnaam en -code	Leerstof	Toets vorm	Duur	Weging SE	Herkansbaar SE
Periode A	Naam: Periodetoets 1 Toetscode: SK01 Domein: A, B, C, D	H 1 Chemisch rekenen (4A) H 2.1 – 2.2 Chemische bindingen (4A)	Schriftelijk	120 min	25%	ja
Periode B	Naam: Periodetoets 2 Toetscode: SK02 Domein: A, B, C	H 2.3 – 2.4 Chemische bindingen (4A) H 3 Organische chemie (4A)	Schriftelijk	120 min	25%	ja
Periode C	Naam: Periodetoets 3 Toetscode: SK03 Domein: A, B, C, D	H 4 Zouten (4B) H 5.1 – 5.2 Reacties in beweging (4B)	Schriftelijk	120 min	25%	ja
Periode D	Naam: Periodetoets 4 Toetscode: SK04 Domein: A, B, C, D	H 5.3 – 5.4 Reacties in beweging (4B) H 6 Chemisch evenwicht en zuur-base (4B)	Schriftelijk	120 min	25%	ja

Toelichting:

Op basis van NOVA Max Release 3.0 Havo 4A & 4B (2022) en NOVA Max Havo 5 release 2020. Omdat er een nieuwe versie is voor havo 4, maar nog niet voor havo 5 zal er een kleine overlap zijn in de stof. In de studiewijzer zal duidelijk worden aangegeven uit welk boek (4B of 5) de stof wordt behandeld. De hoofdstuknummers als volgt aangegeven: (boeknummer hoofdstuk). Raadpleeg de studiewijzer voor meer informatie.

- Er wordt elke periode gewerkt met een studiewijzer.
- Bij toetsen wordt eerder behandelde stof als bekend verondersteld.
- Huiswerk is verplicht en wordt gecontroleerd.
- Je kunt alleen aan toetsen deelnemen als het huiswerk is gemaakt én afgetekend op de studiewijzer.

Vak: Wiskunde A

Verplicht vak voor: **E&M**

Keuze vak voor: **NG**

Keuze vak voor vrije deel van: **CM**

Studielasturen: **320 uur**

Week	Toetsnaam en -code	Leerstof	Toets vorm	Duur	Weging SE	Herkansbaar SE
Periode A 44	<p>Naam: SE-A</p> <p>Domeinen</p> <p>A Vaardigheden</p> <p>B Algebra en tellen E Statistiek</p> <p>Toetscode: WA01</p>	<p>Theorieboek</p> <p>G&R HAVO A deel 1 H1, 2 (tm 2.3)</p> <p>Eindtermen</p> <p>A, B1, B2, E1 t/m E4</p>	Schriftelijke toets	90 min	25 %	ja
Periode B 51/2	<p>Naam: SE-B</p> <p>Domeinen</p> <p>A Vaardigheden</p> <p>B Algebra en tellen</p> <p>C Verbanden</p> <p>Toetscode: WA02</p>	<p>Theorieboek</p> <p>G&R HAVO A deel 1 H3,4</p> <p>Eindtermen</p> <p>A, B1, B3, C1 t/m C4</p>	Schriftelijke toets	90 min	25%	ja
Periode C 11/12	<p>Naam: SE-C</p> <p>Domeinen</p> <p>A Vaardigheden</p> <p>B Algebra en tellen</p>	<p>Theorieboek</p> <p>G&R HAVO A deel 2 H 5, 6</p>	Schriftelijke toets	90 min	25%	ja

	C Verbanden D Veranderingen Toetscode: WA03	Eindtermen A, B1, B2, C2 t/m C5, D				
Periode D 22	Naam: SE- D Domein E Statistiek Toetscode: WA03	Theorieboek G&R HAVO A deel 1 H 2.4 en 2.5 G&R HAVO A deel 2 H 7,8 Eindtermen A, E1 t/m E5	Schriftelijke toets	90 min	25%	ja

100 %

De gebruikte methode is Getal en ruimte, HAVO Wiskunde A 128 editie, deel 1 en 2.

Toegestane rekenmachines voor de schoolexamens Havo en VWO in het schooljaar 2021-2022 en het eindexamen in 2022:

Texas Instruments:

- TI-84 Plus CE-T vanaf versie OS 5.1.5
- TI-Nspire CX (alleen de versie zonder CAS), vanaf versie OS 4.5.2
- TI-Nspire CX 11-T vanaf versie OS 5.1.3

Wij als sectie adviseren om de TI-84 CE-T vanaf versie OS 5.1.5 (met led lampje) te kopen. Andere types in overleg met de docent, maar niet aan te raden.

Vak: Wiskunde B

Verplicht vak voor: **N&T**

Keuze vak voor: **C&M, E&M, N&G**

Studielasturen: **360 uur**

Week	Toetsnaam en -code	Leerst of	Toets vorm	Duur	Weging SE	Herkansbaar SE
Periode A 44	<p>Naam: SE-A</p> <p>Domeinen</p> <p>A Vaardigheden</p> <p>B Algebra en tellen E Statistiek</p> <p>Toetscode: WA01</p>	<p>Theorieboek</p> <p>G&R HAVO A deel 1 H1, 2 (tm 2.3)</p> <p>Eindtermen</p> <p>A, B1, B2, E1 t/m E4</p>	Schriftelijke toets	90 min	25 %	ja
Periode B 51/2	<p>Naam: SE-B</p> <p>Domeinen</p> <p>A Vaardigheden</p> <p>B Algebra en tellen</p> <p>C Verbanden</p> <p>Toetscode: WA02</p>	<p>Theorieboek</p> <p>G&R HAVO A deel 1 H3,4</p> <p>Eindtermen</p> <p>A, B1, B3, C1 t/m C4</p>	Schriftelijke toets	90 min	25%	ja
Periode C 11/12	<p>Naam: SE-C</p> <p>Domeinen</p> <p>A Vaardigheden</p> <p>B Algebra en tellen</p> <p>C Verbanden</p>	<p>Theorieboek</p> <p>G&R HAVO A deel 2 H 5, 6</p> <p>Eindtermen</p> <p>A, B1, B2, C2 t/m C5, D</p>	Schriftelijke toets	90 min	25%	ja

	D Veranderingen					
	Toetscode: WA03					
Periode D 22	Naam: SE- D Domein E Statistiek Toetscode: WA03	Theorieboek G&R HAVO A deel 1 H 2.4 en 2.5 G&R HAVO A deel 2 H 7,8 Eindtermen A, E1 t/m E5	Schriftelijke toets	90 min	25%	ja

100 %

De gebruikte methode is Getal en ruimte, HAVO Wiskunde A 128 editie, deel 1 en 2.

Toegestane rekenmachines voor de schoolexamens Havo en VWO in het schooljaar 2021-2022 en het eindexamen in 2022:

Texas Instruments:

- TI-84 Plus CE-T vanaf versie OS 5.1.5
- TI-Nspire CX (alleen de versie zonder CAS), vanaf versie OS 4.5.2
- TI-Nspire CX 11-T vanaf versie OS 5.1.3

Wij als sectie adviseren om de TI-84 CE-T vanaf versie OS 5.1.5 (met led lampje) te kopen. Andere types in overleg met de docent, maar niet aan te raden.